

ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
Хмельницький інститут соціальних технологій

Кравчук Л.С.

***МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ
ПРИ ТРАВМІ, ПОЛІТРАВМІ, ЗАХВОРЮВАННЯХ
ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВИТИ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»***

Спеціальності І7 Терапія та реабілітація
Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Хмельницький 2025

УДК 615.8:616-001.36

М 74

*Розглянуто на засіданні кафедри
фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.
Укладач: Кравчук Л.С.*

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Хмельницького інституту соціальних технологій
ВНЗ „Відкритий міжнародний університет розвитку людини
«Україна»
Протокол № 1 від 05.09. 2025 р.*

М 74 Методичні матеріали з написання та захисту курсових робіт з навчальної дисципліни Фізична терапія при травмі, політравмі, захворюваннях опорно-рухового апарату для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» спеціальності І7 Терапія та реабілітація: метод. посіб. / укладач Кравчук Л.С. Київ: Університет «Україна», 2025. 34 с.

Ці методичні рекомендації складено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна», Положення про курсову роботу (проект) у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна».

УДК 615.8:616-001.36

© Кравчук Л.С., 2025

© ХІСТ Університету «Україна»,
2025

З М І С Т

1. Мета та завдання курсової роботи.....	4
2. Вибір і затвердження теми та керівника курсової роботи.....	5
3. Організація виконання курсової роботи.....	6
4. Структура, зміст та методи виконання курсової роботи.....	6
5. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	9
6. Підготовка та захист курсової роботи.....	11
7. Критерії оцінювання курсової роботи.....	13
8. Основи академічної доброчесності, використання штучного інтелекту (ШІ).....	17
9. Порядок зберігання та використання курсових робіт.....	21
<i>Додаток 1. Зразок заяви на затвердження теми курсової роботи.....</i>	<i>22</i>
<i>Додаток 2. Зразок титульного листа курсової роботи.....</i>	<i>23</i>
<i>Додаток 3. Зразок оформлення змісту курсової роботи.....</i>	<i>24</i>
<i>Додаток 4. Зразок написання вступу курсової роботи.....</i>	<i>25</i>
<i>Додаток 5. Зразок написання основної частини курсової роботи.....</i>	<i>27</i>
<i>Додаток 6. Зразок написання висновків курсової роботи.....</i>	<i>29</i>
<i>Додаток 7. Зразок оформлення списку використаних джерел курсової роботи.....</i>	<i>31</i>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота є науково-практичною роботою студента під керівництвом наукового керівника із професорсько-викладацького складу кафедри. Вона підводить підсумки набутих студентом знань, вмінь та практичних навичок з дисципліни.

Курсова робота є важливим етапом підготовки спеціаліста в галузі фізичної реабілітації, готує студента до виконання самостійної роботи за спеціальністю. В курсовій роботі студент повинен засвідчити, що він оволодів необхідними теоретичними знаннями та навичками їх практичного застосування в конкретних умовах.

Мета курсової роботи:

- поглибити, розширити та систематизувати теоретичні знання і практичні навички, що отримав студент за період навчання з предмету спецпрактикум з основ здоров'я, фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату;

- оволодіти методиками теоретичного та практичного дослідження при розв'язанні конкретних проблем у галузі фізичної реабілітації, фізичного виховання і спорту, фізичної реабілітації при захворюваннях опорно-рухового апарату;

- розвинути навички пошуку та систематизації інформації, її обробки з застосуванням автоматизованих інформаційних систем та технологій, математичних методів обробки інформації, моделювання та прогнозування;

- визначити підготовленість студента для самостійного аналізу та викладу матеріалу, вміння захищати свою роботу перед комісією.

Головне завдання курсової роботи полягає в фаховому спрямуванні знань набутих студентами з вивченої дисципліни та підводить підсумки набутих студентом знань, вмінь та навичок, які мають бути використані при розробці пропозицій для проведення фізичної реабілітації при захворюваннях опорно-рухового апарату для покращення стану здоров'я пацієнта та інваліда і адаптації його в нових умовах життя.

Курсова робота повинна носити проблемний характер, сутність якого полягає у вмінні аналізувати, досліджувати проблему з допомогою наукових методів, синтезувати та узагальнювати

накопичений в процесі дослідження матеріал, а також пропонувати, після проведеного аналізу, висновки та рекомендації.

Кафедра фізичної реабілітації організовує виконання курсових робіт за реальною сучасною тематикою, в тому числі і за замовленнями зацікавлених організацій та установ.

2. ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ ТА КЕРІВНИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Тематика курсових робіт розробляється професорсько-викладацьким складом кафедри з врахуванням замовлень організацій та установ та затверджується на засіданні кафедри.

Студенту надається право самостійно обрати тему курсової роботи з списку, який затверджено на кафедрі, або запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки. Не пізніше другого тижня відповідного семестру студент подає на кафедру заяву за встановленою формою (додаток 1).

Науковий керівник призначається завідувачем кафедри з числа осіб професорсько-викладацького складу кафедри.

Науковий керівник курсової роботи:

- надає допомогу студенту в складанні графіку виконання та плану курсової роботи;
- рекомендує студенту спеціальну, нормативну літературу та інформаційні джерела за обраною темою курсової роботи;
- регулярно консулює студента, а при необхідності організовує консультації у інших викладачів інституту;
- контролює протягом всього періоду графік виконання ним курсової роботи, її якість та своєчасність виконання, а також інформує завідувача кафедри про хід підготовки роботи до захисту;
- визначає готовність курсової роботи до захисту;
- присутній на захисті курсової роботи в складі комісії та оцінює роботу.

Науковий керівник повинен допомогти студенту визначити найбільш ефективні рішення, всебічно стимулювати творчість і самостійність при виконанні ним курсової роботи.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Приступаючи до курсової роботи студент отримує від наукового керівника завдання на її виконання, в якому обумовлюється коло проблем та джерел, що необхідно вивчити. Крім того уточнюються мета, методи дослідження, а також визначається перелік основних питань, що підлягають дослідженню.

Організація виконання більшості етапів курсової роботи має індивідуальний характер та погоджується студентом зі своїм науковим керівником. Студент приступає до викладення розділів курсової роботи при накопиченні відповідного матеріалу, їх оцінки з точки зору повноти, якості та вірогідності.

Після написання курсової роботи студенту необхідно подати її на перевірку науковому керівнику. Отримані від наукового керівника зауваження усуюються студентом в обумовлені терміни.

4. СТРУКТУРА, ЗМІСТ ТА МЕТОДИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи передбачає:

- обґрунтування актуальності теми, мети та завдань дослідження, оцінку перспективності, зазначення методів дослідження;
- визначення теоретичних засад дослідження (основних понять, вивчення історії питання, закономірностей розвитку проблематики дослідження, документів, нормативних актів, інших джерел інформації);
- проведення практичної частини курсової роботи або працю з архівними матеріалами;
- аналіз конкретної проблемної ситуації і підтвердження логічними судженнями, розрахунками відповідних пропозицій та рекомендацій;

З урахуванням основних вимог до змісту та структури курсової роботи складається план, що є основою для відбору та систематизації матеріалів, послідовного та логічного викладу результатів дослідження.

В курсовій роботі важливо щоб студент самостійно обґрунтував свої судження, узагальнення та заключні висновки, аргументував усе це достатнім фактичним матеріалом.

Починаючи виконання курсової роботи студент повинен чітко уявити її структуру та зміст. При цьому усі складові частини роботи повинні бути логічно взаємопов'язані та переконливо аргументовані.

Курсова робота, яка подається студентом до захисту, повинна містити:

- титульний лист (додаток 2);
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- заключні висновки;
- перелік використаної літератури;
- додатки.

Зміст - це послідовність усіх розділів та підрозділів курсової роботи з зазначеним номером сторінки, яка відповідає початку розділів (підрозділів), а також висновків, переліку використаної літератури та додатків.

Вступ передбачає обґрунтування актуальності курсової роботи, її мети, оцінку сучасного стану досліджуваної проблеми та її перспективність. Обсяг вступу не повинен перевищувати 1-2 сторінок друкованого тексту.

Основна частина курсової роботи складається з декількох розділів, які починаються постановкою завдання, що розглядається в кожному розділі, а також розкривають його основні сторони та положення.

Перший розділ основної частини (обсяг якого складає не більше 8-12 сторінок друкованого тексту, повинен містити:

- виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність та зміст предмету досліджуваної теми, виходячи з мети і завдання курсової роботи;
- розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу літературних джерел;

Цей розділ повинен скласти теоретичну основу для другого та третього розділу. Для цього студент подає тільки той теоретичний матеріал, який є необхідним для розв'язання практичних питань, визначених метою та завданням курсової роботи. Цей розділ повинен являти собою не виклад загальновідомих положень з навчальної дисципліни, а бути аналізом теоретичного матеріалу за

темою, що обрана студентом для курсової роботи. При цьому студент критично усвідомлює факти, дає їм власну оцінку.

Теоретична сторона проблеми, що наведена в першому розділі, повинна продемонструвати рівень знань студента, його ерудицію в зазначеній галузі та стати інструментом до розв'язування поставлених в роботі завдань.

В другому розділі основної частини курсової роботи наводяться методи практичних досліджень, що використовувалися при виконання курсової роботи. Обсяг другого розділу не повинен перевищувати 2-3 сторінки друкованого тексту.

В третьому розділі основної частини наводяться результати та аналіз практичних досліджень або архівних матеріалів, по проблемі що досліджується. Обсяг третього розділу повинен складати 8-10 сторінок друкованого тексту.

Структура та зміст другого та третього розділу носять експериментально - аналітичний характер і залежать від специфіки курсової роботи і має бути погоджений з науковим керівником курсової роботи.

Для скорочення тексту викладу розділу студент повинен широко використовувати фактичний матеріал у вигляді таблиць, малюнків, схем та графіків. Щоб уникнути поверхневого викладу матеріалу в цьому розділі необхідно постійно зіставляти цілі та завдання курсової роботи з отриманими результатами. При цьому студент повинен виявити самостійність та ініціативу.

Заключні висновки є завершальним етапом виконання студентом курсової роботи.

Вони повинні містити:

- короткі підсумки за результатами теоретичного та практичного аналізу дослідження з наведенням позитивних та негативних сторін, а також не реалізованих можливостей;
- аналіз отриманих якісних та кількісних показників;

Висновки рекомендується починати словами: "розглянуто", "встановлено", "показано", "доведено" тощо. Обсяг висновків складає 2-3 сторінки друкованого тексту.

Перелік використаної літератури складається, як правило, в послідовності за посиланням на джерело за текстом курсової роботи. В перелік включаються тільки ті джерела, які були використані студентом в процесі виконання роботи.

Додатки містять допоміжні матеріали, необхідні для виконання курсової роботи. До цих матеріалів відносять: статистичні дані, схеми, таблиці, малюнки та результати розрахунків і інші документи, що підсилюють аргументацію зроблених студентом в основному тексті висновків та оцінок. З допомогою додатків студент доводить вірогідність виконаних розрахунків, а також підсилює аргументованість виконаного дослідження та зроблених висновків.

Курсова робота повинна відповідати певним вимогам за стилем викладу матеріалу. Формулювання назви теми, розділів та підрозділів повинні бути чіткими, лаконічними і в той же час найбільш повно відображати сутність та зміст питань, що розглядаються.

Матеріал викладається грамотно, простим науковим стилем, не повинен містити повторів та не бути перевантаженим цитатами. Не допускається просте переписування літературних джерел, їх цитування без посилання.

В тексті не повинно бути виразів типу: " я вважаю", " мені здається", " у нас прийнято" тощо. Замість них рекомендуються вирази: "на думку автора", "вважається доцільним", "як свідчить проведений аналіз" тощо.

Зразок оформлення курсової роботи подано в додатках 2-7.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота оформлюється на аркушах білого паперу формату А4 (210*297мм). Текст на сторінці повинен бути обмежений полями: ліве - не менше 25мм, верхнє та нижнє - 20мм, праве - 20мм.

Текст, таблиці, діаграми, рисунки рукописні. Обсяг 25-30 сторінок рукописного тексту.

При оформленні курсової роботи необхідно дотримуватись таких вимог:

1.Текст курсової роботи повинен бути розподілений на розділи та підрозділи. Назви розділів повинні бути змістовними і

виділятися великими літерами, а підрозділів - малими літерами за виключенням першої великої літери, з якої починається назва. При цьому перенесення та підкреслювання в заголовках не допускаються, крапка в кінці заголовка не ставиться. Розділам присвоюють номер, позначений арабською цифрою з крапкою. Підрозділи повинні бути пронумеровані в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається із номера розділу та порядкового номеру підрозділу, що розділяються крапкою. В кінці номера підрозділу також ставиться крапка. Відстань між заголовками та текстом повинна бути не менше 15 мм.

2. Назви вступу, заголовки кожного розділу, висновків, переліку літератури, додатків починають з нової сторінки, а заголовки підрозділів - на тій сторінці, де закінчується попередній підрозділ.

3. Нумерація сторінок тексту повинна бути єдиною від титульного листа до останньої сторінки додатку курсової роботи, але цифри на сторінках проставляють лише з другої сторінки вступу.

4. Малюнки, фотографії, схеми, діаграми, графіки та таблиці розміщують як на одній сторінці з машинописним текстом, так і на окремих сторінках відразу після посилання на них за текстом. Вони нумеруються арабськими цифрами: перше число - номер розділу, друге - номер малюнка або таблиці в розділі. Дозволяється розміщувати ілюстративний матеріал в додатках до пояснювальної записки.

5. Порівняльний матеріал подають у вигляді таблиць.

Якщо таблиця розміщується на двох і більше сторінках, то її номер та заголовок вказують лише на першій сторінці, а на усіх наступних над таблицею вказується "продовження табл. 1.1"

6. Якщо малюнки та таблиці розміщують повернутими на сторінці, то вони мають бути зорієнтованими по її лівому полю.

7. Формули нумерують у межах розділу арабськими цифрами справа від формули та заключають у круглі дужки. Позначення кожного символу формули або коефіцієнта розшифровують у вигляді колонки з нового рядка. При цьому перший рядок експлікації починають словом "де".

8. Посилання в тексті на малюнки, таблиці, формули необхідно виконувати за формами: "Як видно з мал.3.5",

"Обчислення, проведені за формулою (2.6), свідчать", " Табл. 1.3 подає "

9. Посилання на літературу наводять за текстом в квадратних дужках в кінці речення. Наприклад: [5], [12, с. 43], де цифрами позначають порядковий номер джерела в переліку літератури.

10. До списку літератури включають бібліографічні описи використаних джерел мовою тексту видання, наприклад:

6. ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Завершена курсова робота підписується студентом, підшивається та подається науковому керівнику .

Науковий керівник :

- оцінює теоретичний рівень курсової роботи, використання в ній сучасних методик;

- визначає основні результати курсової роботи;

- відображає реальність практичного впровадження пропозицій та рекомендацій студента;

- оцінює самостійність та ставлення студента при виконанні курсової роботи;

- рекомендує роботу до захисту.

При наявності зауважень студент вносить зміни та доповнення до тексту кульковою ручкою, використовуючи при необхідності ліву сторону аркуша.

Перед захистом курсової роботи студент повинен підготувати текст виступу та необхідні для цього ілюстраційні матеріали. При цьому потрібно враховувати, що виступ за тривалість не повинен перевершувати 5 - 7 хвилин, а обсяги ілюстративних матеріалів визначаються конкретною темою.

Для захисту курсової роботи рекомендується така структура виступу:

- цілі та завдання курсової роботи з обґрунтуванням обраної теми та об'єкту дослідження;

- використані методи дослідження;

- результати проведеного дослідження;

- заключні висновки.

У виступі студента на захисті курсової роботи основні положення формулюються коротко за допомогою попередньо підготовлених тез та ілюстрацій.

Захист курсової роботи приймає комісія, яка призначається завідувачем кафедри в складі не менше двох осіб. На захисті обов'язкова присутність наукового керівника. Члени комісії задають студенту питання, як правило, за темою курсової роботи, не виключаючи питань, що відносяться до теоретичної підготовки. Відповідаючи на питання студент може використовувати текст свого виступу, ілюстративний матеріал, курсову роботу, робочі записи.

Після проведення захисту курсової роботи, члени комісії у присутності студента виносять рішення про оцінку роботи за чотирьох бальною системою: **відмінно, добре, задовільно, незадовільно**. При розбіжності оцінок висновок наукового керівника є вирішальним. Оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та до залікової книжки студента.

Якщо студент не з'явився на засідання комісії для захисту курсової роботи, то в екзаменаційній відомості відзначається: **"не з'явився"**.

Студент, який не з'явився на захист або отримав незадовільну оцінку при захисті курсової роботи, ліквідує академзаборгованість у встановленому порядку.

Орієнтовна тематика курсових робіт

Тема 1. Політравма як медико-соціальна проблема.

Тема 2. Етіологія та патогенез поєднаної черепно-мозкової травми (ЧМТ).

Тема 3. Обстеження осіб з поєднаною черепно-мозковою травмою.

Тема 4. Фізична терапія осіб з ЧМТ.

Тема 5. Етіологія та патогенез захворювань ОРА.

Тема 6. Фізична терапія при захворювання опорно-рухового апарату.

Тема 7. Фізична терапія при захворювання опорно-рухового апарату.

Тема 8. Пошкодження органів порожнин тіла людини в наслідок травми.

Тема 9. Фізична терапія при пошкодженні порожнин тіла людини.

- Тема 10. Фізична терапія при комбінованій політравмі.
 Тема 11. Множинні переломи верхніх кінцівок.
 Тема 12. Фізична терапія при множинних переломах кісток верхнього плечового поясу.
 Тема 13. Переломи хребта та грудної клітки.
 Тема 14. Фізична терапія при поєднаній травмі хребта та грудної клітки. Переломи хребта та грудної клітки.
 Тема 15. Переломи тазу.
 Тема 16. Фізична терапія при множинних переломах тазу.
 Тема 17. Множинні переломи нижніх кінцівок.
 Тема 18. Фізична терапія при множинних переломах нижніх кінцівок.
 Тема 19. Фізична терапія при дегенеративно-дистрофічних захворюваннях суглобів.
 Тема 20. Загальні принципи застосування заходів фізичної терапії при захворюваннях хребта.
 Тема 21. Застосування заходів фізичної терапії при уроджених аномаліях розвитку та набутих деформаціях кістково-суглобового апарату.
 Тема 22. Особливості фізичної терапії при травмах опорно-рухового апарату у дітей
 Тема 23. Фізична терапія хворих після ампутацій кінцівок.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Модульно-рейтингова система передбачає оцінювання курсових робіт за 100-бальною шкалою. Вони розподіляються за наступною схемою:

Параметри оцінювання	Діапазон балів	Критерії оцінювання
1. Оцінювання курсової роботи під час рецензування (0-60 балів)		

<p>1.1. Відповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану; логічність та послідовність викладення матеріалу.</p>	<p>0-10</p>	<p>5 – зміст роботи (окремих розділів, підрозділів) частково не відповідає темі та плану (є вузьким або, навпаки ширшим, неконкретним); відсутня або порушується логічність та послідовність викладення матеріалу; 10 – зміст курсової роботи відповідає темі та затвердженому плану; матеріал викладено логічно та послідовно.</p>
<p>1.2. Правильність визначення мети, завдань, об'єкту та предмету курсової роботи.</p>	<p>0-5</p>	<p>0 – не правильно (або частково) визначено мету, завдання, об'єкт та предмет курсової роботи; 5 – правильно визначено мету, завдання, об'єкт та предмет курсової роботи.</p>
<p>1.3. Ступінь розкриття теоретико-правових аспектів проблеми, обраної для дослідження, та коректність використання понятійного апарату.</p>	<p>0-10</p>	<p>0 – теоретико-правові аспекти проблеми не розкрито; понятійний апарат не сформовано; 5 – вільне оперування існуючим понятійним апаратом, теоретико-правові аспекти проблеми розкрито частково; 10 – представлено власні підходи до формування понятійного апарату, теоретико-правові аспекти проблеми розкрито.</p>
<p>1.4. Наявність критичних співставлень та узагальнень різних точок зору та підходів</p>	<p>0-10</p>	<p>0 – критичні співставлення та узагальнення відсутні; 5 – наведено різні точки зору та підходи до постановки та розв'язання проблеми, але вони</p>

до постановки та розв'язання проблеми.		не проаналізовані та не супроводжені коректними узагальненнями; 10 – критичні співставлення наявні, проаналізовані автором та супроводжені коректними узагальненнями з визначенням власної позиції.
1.5. Використання в роботі даних щодо практичної діяльності органів державної влади (статистичні дані, зразки процесуальних документів, приклади), наявність відповідних додатків.	0-10	0 – дані практичної діяльності органів державної влади в роботі не використані; 5 – додатки є, але вони не знайшли відображення в змістовній частині роботи; 10 – представлені додатки (статистичні дані, зразки процесуальних документів, приклади) кореспондуються зі змістом курсової роботи.
1.6. Обсяг та адекватність використання при написанні роботи навчальних, наукових, методичних видань, нормативних актів; дотримання етики посилань, правильність їх технічного оформлення.	0-10	0 – використано матеріали лише навчальних підручників та посібників (до 15 джерел), етика посилань не дотримана; 5 – використано матеріали навчальних підручників та посібників, періодичних видань (понад 20 джерел), етика та правильність технічного оформлення посилань дотримана частково; 10 – використано матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних видань та мережі Internet (понад 30 джерел), дотримана етика посилань та правильність їх

		технічного оформлення.
1.7. Відповідність технічного оформлення курсової роботи встановленим вимогам (обсяг роботи; культура мови і письма, акуратність; параметри сторінки; правильність оформлення титульного аркушу; дотримання терміну подання курсової роботи на реєстрацію та рецензування).	0-5	0 – курсова робота оформлена з суттєвими порушеннями встановлених вимог; 5 – курсова робота оформлена з дотриманням встановлених вимог.
2. Оцінювання курсової роботи під час захисту (0-40 балів)		
2.1. Вміння чітко та правильно викласти мету, завдання, об'єкт, предмет та основні результати дослідження.	0-20	0 – здобувач освіти неспроможний чітко та правильно викласти мету, завдання, об'єкт, предмет та основні результати дослідження; 10 – здобувач освіти допускає плутанину при викладенні мети, завдання, об'єкту, предмету курсової роботи, не може чітко сформулювати основні результати дослідження; 20 – здобувач освіти чітко та правильно формулює мету, завдання, об'єкт, предмет та основні результати дослідження.

<p>2.2. Повнота та обґрунтованість відповідей за темою роботи.</p>	<p>0-20</p>	<p>0 – здобувач освіти неспроможний надати відповіді на поставлені запитання; 10 – здобувач освіти надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання; 20 – здобувач освіти надає повні відповіді на поставлені запитання, обґрунтовує відповідь посиланням на навчальні видання, нормативні акти.</p>
--	-------------	--

Примітка: При поверненні курсової роботи на доопрацювання можуть застосовуватися штрафні санкції – до 20 балів, на які зменшується загальна напрацьована кількість балів.

Підставами для повернення курсової роботи на доопрацювання є:

1. Невідповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану.
2. Плагіат.

Термін доопрацювання науковий керівник встановлює індивідуально (не менше 7 днів).

8. ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ)

Відповідно до Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» (Наказ № 66 від 24 квітня 2025 року) курсові роботи підлягають обов'язковій перевірці на плагіат та дотримання принципів академічної доброчесності, тому підхід до її виконання повинен бути відповідальним.

Система забезпечення академічної доброчесності, запобігання та виявлення академічного плагіату є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти і включає в себе:

1) заходи, спрямовані на ознайомлення учасників освітнього процесу із поняттями та вимогами академічної доброчесності;

2) виявлення порушень академічної доброчесності учасниками освітнього процесу;

3) порядок прийняття відповідних рішень за порушення вимог академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

– самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Дотримання академічної доброчесності є обов'язком кожного здобувача освіти під час підготовки курсової роботи.

Виконану та оформлену відповідно до вимог курсову роботу потрібно подати для перевірки у визначені терміни. Курсові роботи та результати їх перевірки оприлюднюються на платформі дистанційного навчання. Роботи, що містять ознаки академічного плагіату, до захисту не допускаються. Якщо вони мають допустимий відсоток запозичень, за рішенням наукового керівника можуть повертатися здобувачу освіти для доопрацювання та повторної перевірки.

Рекомендованою є така шкала оцінки залежно від кількісного показника рівня оригінальності твору:

Для курсових проєктів (робіт) здобувачів ОС «магістр»	Рівень оригінальності твору	Рекомендована дія
понад 60%	Високий	Текст вважається

		оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням. Передається на розгляд Експертній комісії
від 40% до 60% – для здобувачів 1-2 курсів магістратури	Задовільний	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів. Передається на розгляд Експертній комісії, яка визначає необхідність повторної перевірки
від 30% до 40% – для здобувачів 1-2 курсів магістратури	Низький	Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору
менше 30% – для здобувачів 1-2 курсів магістратури	Неприйнятний	Наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається

З метою забезпечення академічної доброчесності курсова робота проходить перевірку на наявність плагіату, яку здійснює науковий керівник із застосуванням антиплагіатного програмного забезпечення.

Науковий керівник перевіряє та оцінює курсову роботу, оцінює її згідно з критеріями щодо змісту (повноти розкриття теми, реалізації мети й завдань, практичного значення), а також форми (структурованість, оформлення цитат, списку використаних джерел тощо); оцінюється повнота використання нормативних джерел та літератури; визначається ступінь самостійності автора відносно використаної літератури.

Після перевірки на академічну доброчесність та оцінки роботи науковим керівником курсова робота допускається до захисту з виставленням відповідної кількості балів або не допускається до захисту, якщо наявні зауваження та робота не пройшла перевірку на наявність плагіату.

Під час написання курсової роботи доцільно дотримуватися таких правил використання штучного інтелекту:

1. Використовувати ШІ лише як допоміжний інструмент, а не як основне джерело створення роботи. Застосовувати його для генерації ідей, побудови структури, пояснення складних понять і перевірки мовного оформлення.

2. Не копіювати згенеровані тексти без змін. Усі матеріали, отримані за допомогою ШІ, слід перефразувати, адаптувати до теми дослідження та доповнювати власними висновками.

3. Обов'язково перевіряти достовірність інформації. Звіряти факти з науковими джерелами — підручниками, фаховими статтями та офіційними публікаціями.

4. Дотримуватися принципів академічної доброчесності. За потреби зазначати факт використання ШІ відповідно до вимог закладу освіти.

5. Використовувати ШІ для організації роботи: складання плану, визначення логіки викладу матеріалу та формулювання дослідницьких питань.

6. Не покладатися повністю на ШІ. Курсова робота повинна відображати знання, аналітичні вміння та здатність здобувача освіти формулювати самостійні висновки.

7. На завершальному етапі використовувати ШІ для редагування тексту: перевіряти орфографію, стиль і логічність викладу.

8. Дотримуватися конфіденційності: не вводити у систему особисті дані або інформацію, яку не можна розголошувати.

Посилання на використання штучного інтелекту в курсовій роботі слід оформлювати наступним чином.

1. Опис у тексті роботи. Можна коротко вказати, що використовував ШІ як інструмент: «Під час підготовки роботи було використано інструменти штучного інтелекту для формування структури та мовного редагування тексту».

2. Примітка або додаток. Іноді доцільно додати пояснення: «ШІ використовувався для допоміжних цілей (генерація ідей, редагування тексту). Усі висновки сформульовані автором самостійно»

3. Не посилалися на ШІ як на джерело фактів чи статистики. Якщо ШІ підказав інформацію — знайти першоджерело і процитуй саме його.

Під час оформлення посилань на використання штучного інтелекту в курсовій роботі важливо не лише дотримуватися вимог стилю цитування, а й враховувати норми академічної доброчесності, закріплені в Закон України «Про освіту», «Про академічну доброчесність».

9. ПОРЯДОК ЗБЕРІГАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Після захисту, курсова робота науковим керівником передається на кафедру, де вона, після відповідної реєстрації передається в архів де зберігається протягом п'яти років.

Видача курсових робіт студентам забороняється. За рекомендацією наукових керівників курсові роботи можуть бути направлені на конкурси студентських наукових робіт. При необхідності передачі матеріалів курсової роботи підприємству, установі, організації для впровадження з неї знімається копія.

Зразок заяви на курсову роботу

Завідувачу кафедри
фізичної терапії, ерготерапії, фізичної
культури і спорту
Хмельницького інституту соціальних
технологій ВНЗ
Кравчук Л.С.
студента ___ курсу
спеціальності „Терапія та реабілітація”
П І П

З А Я В А

Прошу затвердити тему курсової роботи "Тема роботи" и
призначити науковим керівником ПІП керівника.

Дата

Підпис

Зразок титульного аркуша курсової роботи

**Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти
«Відкритий міжнародний університет розвитку людини
«Україна»
Хмельницький інститут соціальних технологій**

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Фізична терапія при травмі, політравмі,
захворюваннях опорно-рухового апарату»

на тему:

**«Застосування лікувальної фізичної культури та оздоровчої
фізичної культури для реабілітації хворих на стенокардію в
диспансерно-поліклінічному періоді»**

Виконав:

здобувач вищої освіти
1 курсу,
групи ТР –25-1м-hm
денної форми навчання
Білик Іван Петрович

Науковий керівник:

к.пед.н., доцент кафедри
фізичної терапії, ерготерапії,
фізичної культури і спорту

Кравчук Людмила Степанівна

Зразок оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП

**РОЗДІЛ 1. АНАТОМО-ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
СТЕНОКАРДІЇ**

- 1.1. Етіологія і патогенез
- 1.2. Класифікація, клінічна картина та перебіг захворювання
- 1.3. Особливості застосування комплексної програми оздоровчих технологій при стенокардії

**РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ
ЗАСТОСУВАННІ ЛІКУВАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА
ОЗДОРОВЧОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ХВОРИХ НА
СТЕНОКАРДІЮ**

- 2.1. Організація дослідження
- 2.2. Методи дослідження

**РОЗДІЛ 3 ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА
ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКУВАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА
ОЗДОРОВЧОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ХВОРИХ НА
СТЕНОКАРДІЮ В ДИСПАНСЕРНО-ПОЛІКЛІНІЧНОМУ
ПЕРІОДІ**

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Зразок написання вступу курсової роботи

ВСТУП

Актуальність даної теми полягає в тому, що захворювання серцево-судинної системи відносяться до числа найбільш поширених, що частіше за інших призводить до числа інвалідності та смерті.

В останні роки стало помітним зростання захворювань серцево-судинної системи у осіб зрілого та середнього віку (30-59 років). Особливо схильні до цих захворювань жителі економічно розвинутих країн, спосіб життя і трудова діяльність яких пов'язані з обмеженою руховою активністю на нервово-психічним напруженням. У зв'язку з цим, особливої ролі у профілактиці та лікуванні стенокардії набуває правильно організованих руховий режим, який включає фізичні вправи. Фізичні вправи допомагають нормалізувати тонус судин, знижують вміст холестерину в крові.

Ішемічна хвороба серця – це гостра чи хронічна дисфункція серцевого м'яза, яка зумовлена порушенням рівноваги між енергетично-кисневою потребою міокарда і коронарним кровообігом.

Синонімом ІХС, який часто зустрічається в зарубіжній літературі, є коронарна хвороба.

Стенокардія – це поширене захворювання, основним клінічним симптомом якого є напади за грудинного болю внаслідок ішемії міокарда.

Термін «стенокардія» був введений В. Геберденом (W. Heberden, 1710-1801), який у 1768 році описав класичну картину ангінозного нападу.

Мета роботи: дослідити зміни у загальному стані хворих після застосування лікувальної фізичної культури та оздоровчої фізичної культури у диспансерно-поліклінічному періоді.

Предмет дослідження: стан хворих, які хворіють на стенокардію, при застосуванні різних форм і методів ЛФК та оздоровчої фізичної культури.

Об'єкт дослідження: методи лікувальної фізичної культури та оздоровчої фізичної культури, що застосовуються для

комплексної реабілітації хворих на стенокардію в диспансерно-поліклінічному періоді.

Гіпотеза: покращення фізіологічного стану хворих на стенокардію після застосування лікувальної фізичної культури та оздоровчої фізичної культури.

Завдання:

- опрацювати літературу по темі;
- висвітлити періоди фізичної реабілітації хворих на стенокардію; обговорити методи фізичної реабілітації хворих на стенокардію; підібрати комплекси лікувальної та оздоровчої фізичної культури для хворих на стенокардію;
- провести оцінку ефективності застосування лікувальної та оздоровчої фізичної культури для хворих на стенокардію;

Наукова новизна дослідження: розроблено програму фізичної терапії спортсменів силових видів спорту після розриву передньої хрестоподібної зв'язки яка реалізовувалася в трьох реабілітаційних періодах та базувалася на категоріальному профілі МКФ, включала вирішення поставлених завдань та реалізацію інтервенцій з акцентом на баланс-тренування, які сприяли максимально повному відновленню стабільності колінного суглоба; доповнено існуючі програми фізичної терапії після розриву передньої хрестоподібної зв'язки у спортсменів та вивчені функціональні особливості ураженої кінцівки.

Практичне значення дослідження: впровадження програми фізичної терапії в реабілітаційний процес спортсменів силових видів спорту. після розриву передньої хрестоподібної зв'язки сприяло відновленню функції колінного суглоба, нормальної ходи.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел; педагогічні методи дослідження (педагогічне спостереження, педагогічний експеримент); медико-біологічні методи дослідження (мануально-м'язове тестування, гоніометрія, вимірювання обхватів стегна та гомілки (соматометрія); анкетування (шкала суб'єктивної оцінки пацієнта про функціональний стан колінного суглоба The Lysholm Knee Scoring Scale; анкета оцінки якості життя SF-36); методи математичної статистики.

Зразок написання основної частини курсової роботи

РОЗДІЛ 1. АНАТОМО-ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

СТЕНОКАРДІЇ

1.1. Етіологія і патогенез

Стенокардія (stenocardia – стиснення серця; син. angina pectoris) – поширене захворювання, основним клінічним симптомом якого є напади за грудинного болю. В медичній літературі поряд з терміном «стенокардія» вживають термін «грудна жаба», який виник у зв'язку з неправильним перекладом латинської назви стенокардії «angina pectoris» і є невдалим з деонтологічної точки зору, оскільки викликає у хворого асоціацію з жабою. Стенокардія є одним із важливих клінічних синдромів, що найчастіше спостерігається у хворих на ішемічну хворобу серця, і протягом багатьох років може бути єдиним проявом захворювання.

У переважної більшості хворих (приблизно у 90%) розвиток стенокардії пов'язаний з атеросклерозом вінцевих артерій серця. Іноді причиною виникнення стенокардії може бути спазм анатомічно незмінених вінцевих артерій (коронароспазм). Наприклад, стенокардія може виникнути внаслідок сильних психічних стресів, у злісних курців, під впливом холоду. Значно рідше стенокардія розвивається під час перебігу інфекційних і інфекційно-алергічних судинних захворювань (сифілітичний артрит, вузликівих пері артеріт, ревматичний васкуліт, облітеруючий ендартеріт).

Напади стенокардії можуть виникати внаслідок порушення нервової регуляції вінцевих артерій, а також розвиватися рефлекторно у разі жовчнокам'яної хвороби, грижі стравохідного отвору діафрагми, захворювання шлунка тощо (рефлекторна стенокардія).

Нерідко розвиток рефлекторної форми стенокардії обумовлений захворюваннями шийного і грудного відділів хребта (остеохондроз, деформуючий спондиліоз), а також радикалітами шийних і грудних нервів.

В основі виникнення нападу стенокардії лежить гіпоксія (ішемія) міокарда, до розвитку якої призводить недостатність

кровообігу, зумовлена звуженням коронарних артерій внаслідок атеросклерозу та спазму судин, особливо під час фізичного навантаження.

Напад стенокардії спричиняє тимчасове кисневе голодування, яке призводить до порушення окисно-відновних процесів у міокарді. У свою чергу, подразнення інтерорецепторів у міокарді або в стінці вінцевих судин проміжними продуктами порушеного обміну речовин (піровиноградна, молочна кислоти) зумовлює потік імпульсів, що прямують по доцентрових нервових шляхах до кори головного мозку і зумовлюють появу відчуття болю за грудиною. У виникненні стенокардії має значення підвищення активності симпатико-адреналової системи [16].

Зразок написання висновків курсової роботи

ВИСНОВКИ

Отже, із вищевикладеного матеріалу і наведених прикладів можна зробити наступні висновки:

- правильно побудований режим, оснований на раціональному використанні форм і методів лікувально-оздоровчої фізичної культури, масажу, фізіотерапії, методів аутогенного тренування, м'язової релаксації, психофізичного розвантаження разом із збалансованим лікувальним харчуванням і адекватним руховим режимом у всіх випадках покращує загальний стан хворих на стенокардію;

- оптимальний режим зменшує чутливість до метеорологічних змін, підвищує функціональні можливості серцево-судинної системи і адаптацію організму до фізичних навантажень, повністю або частково усуває потребу в серцевих медикаментах, зберігає і підвищує працездатність професійну чи побутову;

- ефективність комплексного лікування оцінюють за припиненням або зменшенням частоти і тяжкості нападів, відмовою від застосування або зменшення кількості використаних медикаментів, за динамікою велоергометричних досліджень, термінами повернення до роботи або перебування на інвалідності, тривалістю ремісії захворювання;

- велику увагу приділяють психологічному аспекту реабілітації, що сприяє оптимальному застосуванню всіх лікувальних методів. Це стабілізує функціональну здатність серцево-судинної системи, загартовує організм, покращує фізичний і психічний стан хворого, зберігає і підвищує працездатність або скорочує тимчасову непрацездатність;

- у диспансерно-поліклінічному періоді відновного лікування хворі на стенокардію використовують всі доступні фактори реабілітації: дієтичний стіл №10, кліматолікування, аероіонотерапію, повітряні ванни, преформовані фактори (електрофорез, електросон, екстракорпоральне УФО крові), бальнеотерапію (вуглекислі і радонові ванни). Продовжується підбрана пацієнту медикаментозна терапія. Але основне значення

займає ЛФК: ранкова гігієнічна гімнастика, лікувальна і оздоровча фізична культура з навантаженням в залежності від функціонального класу, дозована ходьба на певну відстань із певною швидкістю, плавання в басейні та інше;

- правильне і раціональне використання природних чинників, належний рівень підготовки методистів, інструкторів, оснащення медичних закладів новітніми матеріально-технічними засобами, поєднання усіх видів реабілітації (медичної, психологічної, фізичної, соціальної, професійної) дають можливість пацієнту покращити своє здоров'я.

Зразок оформлення списку використаних джерел курсової роботи

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с.
2. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с.
3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
4. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.
5. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.
6. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляев Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
7. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.

Приклади оформлення бібліографічних описів згідно ДСТУ 8302:2015

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.

4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII.
Дата оновлення: 28.09.2017.
URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 15.11.2017).

5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. *Офіційний вісник України*. 2017. № 4. С. 530–543.

Книги

Один автор

Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті – 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

Два і більше авторів

Кравченко Г. Ю., Сіліна Г. О. Інклюзивна освіта в ДНЗ. Харків: Ранок, 2018. 176 с.

Без автора

Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2 т.: кол. моногр. Київ, 2012. 436 с.

Багатотомні видання

Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.

Автореферати дисертацій

Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918—1933 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.

Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.

Дисертації

Дикий О. Ю. Методика навчання військово-прикладного семиборства старшокласників у позаурочній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я). Луцьк, 2018. 232 с.

Електронні ресурси

Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007.
URL: <http://www.nas.gov.ua/publications> (дата звернення: 19.02.2026).

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

**Укладач:
Кравчук Л.С.**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ТРАВМІ, ПОЛІТРАВМІ,
ЗАХВОРЮВАННЯХ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»**

спеціальності І7 Терапія та реабілітація

Матеріали подано в авторській редакції